

4. Голюк О.А. Становлення суб'єктної позиції майбутніх вихователів ДНЗ та вчителів початкової школи в процесі фахової підготовки / О.А.Голюк // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій: збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв (Вінниця, ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 6-8 квітня 2016 р.) / за ред. Г.С.Тарасенко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, інститут педагогіки, психології і мистецтв. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. – Вип. 5. – С. 275-279.
5. Голюк О.А. Ціннісні орієнтації батьків як основа забезпечення гармонійного буття дитини у сім'ї / О.А.Голюк // Імідж сучасного педагога. – 2015. – № 6 (155) – С. 41-44.
6. Демченко О.П. Ігрові виховні ситуації у формуванні особистості дитини / О.П.Демченко // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : [навчально-методичний посібник] ; за ред. Г.С.Тарасенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 111-124.
7. Демченко Е., Кит Г., Голюк О., Родюк Н. Развитие субъектности будущих педагогов в контексте подготовки к работе с одаренными детьми / Елена Демченко, Галина Кит, Оксана Голюк, Наталья Родюк // Society, Integration, Education. Proceedings of the International Scientific Conference, May 25th-26th, 2018. – Rezekne : Rezekne Academy of Technologies, 2018. – P. 507-519.
8. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. - Вінниця. Нова Книга, 2004. – 704с.
9. Кіт Г.Г. Побудова взаємин учителя та учнів в умовах школи I ступеня // Етичний портрет педагога: історія та сучасність : матеріали круглого столу (Хмельницький, 27 лютого 2016 року) / укл. Н.В.Казакова, Н.А.Сівак. – Хмельницький : ФОП «О.М.Казаков», 2016. – С. 50-52.
10. Колеснік К. Вплив колективної творчої діяльності на розвиток мовленнєвої компетентності молодших школярів / К.Колеснік // Наукові записки: Збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки і психології діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : [навчально-методичний посібник] ; за ред. Г.С.Тарасенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 111-124.
11. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / За ред. Л.Н.Проколієнко; Упор. В.В.Андрієвська, Г.А.Балл, А.Т.Губко, Е.В.Проскура. – К.: Рад.шк., 1989. – 608 с.
12. Стахова І.А. Особливості становлення цілісної картини світу в дітей шестирічного віку / І.А. Стахова // Молодий вчений, №5.2 (69.2), 2019. – С.162-165.
13. Holiuk, O., Pakhalchuk, N., Rodiuk, N., Demchenko, O., & Kit, G. CRITERIA AND INDICATORS OF FORMATION OF HUMANISTIC AND VALUE ATTITUDE OF PRIMARY SCHOOLCHILDREN TOWARDS THEMSELVES //Proceedings of the International Scientific Conference. Volume III. – 2020. – T. 198. – С. 198-211.

СПІВПРАЦЯ ЗДО З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ

Руслана Заваденко, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

Науковий керівник: О.А.Голюк, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

COOPERATION OF PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS WITH THE PARENTS OF PRESCHOOL CHILDREN IN ARTISTIC AND SPEECH DEVELOPMENT

Ruslana Zavadenko, bachelor's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація:** У статті доведено необхідність співпраці закладу дошкільної освіти з батьками з метою ефективності художньо-мовленнєвого розвитку дошкільника. Зазначено напрями співробітництва ЗДО з батьками дітей дошкільного віку.*

***Ключові слова:** вихователь ЗДО, художньо-мовленнєвий розвиток, особистість, діти дошкільного віку.*

***Abstract.** The article proves the necessity of cooperation of the preschool education institution with the parents with the purpose of the effectiveness of the preschooler artistic and speech development. The directions of cooperation of preschool education institution with parents of preschool children are outlined.*

***Key words:** preschool education institution teacher, artistic and speech development, personality, children of preschool age.*

словосполучень, фразеологізмів і прислів'їв, прагнення до досконалого володіння рідною мовою з перших років життя – це надійний шлях розвитку виразного яскравого мовлення та формування високодуховної особистості.

Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти передбачають орієнтацію на особистість дитини, створення сприятливих умов для формування її здібностей. А це, в свою чергу, передбачає врахування батьками та вихователями дитячих інтересів, нахилів, здібностей [4-11]. Відтак, вкрай важливим є об'єднання виховних зусиль дошкільного навчального закладу і сім'ї для ефективного художньо-мовленнєвого розвитку дитини [11].

Одним із завдань модернізації змісту дошкільної освіти в Україні, згідно із законами «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства» та Базовим компонентом дошкільної освіти, визначено пріоритет особистісної орієнтації у дошкільній освіті. Реалізація особистісно-орієнтованої моделі виховання передбачає створення розвивального середовища – комплексу психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних умов, що забезпечують організацію життєдіяльності дітей у дошкільному закладі. Основними складниками розвивального середовища є: природне, предметно-ігрове, соціальне та середовище власного «Я» дитини [2].

Правильно організоване розвивальне середовище має слугувати збагаченням та урізноманітненням дитячої діяльності, розвитку активності дитини, її індивідуальності, здатності діяти за власним бажанням та самостійним вибором, створення належних умов у дошкільних установах для реалізації дитиною свого природного потенціалу (фізичного, психічного, соціального), сприяти її художньо-мовленнєвому розвитку. Середовище має бути джерелом збагачення дитячої діяльності. Розвивальними слід вважати умови, які підживлюють природні сили дитини, сприяють реалізації нею своїх потенційних можливостей, збагачують знанням основ філософії життя та практичними навичками, вдосконалюють їх, позитивно впливають на становлення особистісного досвіду, формують реалістичні образи світу та власного «Я», елементарну систему морально-духовних цінностей. У цьому розвивальному середовищі дитина має самостійно знаходити засоби для власного художньо-мовленнєвого розвитку.

Організуючи розвивальне середовище, необхідно звернути увагу на розвиток тих умінь і навичок, недосконалість яких порушують процес адаптації. У ранньому дитинстві відбувається становлення і розвиток усіх психічних процесів дитини – сприймання, пам'яті, наочно-дійового мислення, уяви. Вона дізнається про навколишні предмети, засвоює способи дій у побуті, грі, на заняттях, починає орієнтуватися у формі, кольорі, величині, оволодівати активним мовленням. Пізнавальна активність спонукає дитину досліджувати все, що її оточує, тому так важливо правильно організувати предметно-ігрове середовище для дитини [1].

Отже, батькам потрібно максимально наповнити середовище тими ресурсами, які відповідають вікові дітей та покращуватимуть не лише їх художньо-мовленнєвий, а й всебічний розвиток. Необхідною умовою для створення розвивального середовища є наповнення його наступними ресурсами [1]:

1. Предметні ресурси. До цієї групи ресурсів ми віднесли предмети, що необхідні для облаштування приміщення, навчально-дидактичний матеріал, технічні засоби.

2. Соціально-психологічні ресурси. Ця група ресурсів забезпечує задоволення дітей та їх батьків в сприятливому соціально-психологічному кліматі, який встановлюється у процесі адаптації дітей раннього віку до дошкільного навчального закладу. Соціально-психологічний аспект розвивального середовища включає в себе значимість інших людей (педагогів, батьків, однолітків), соціальні відносини (установка, мотив, стиль, характер взаємодії), соціальні ролі, потреби, соціальний статус тощо.

3. Організаційні ресурси. Складовими цієї групи є організація режиму дня, дозування різних навантажень (фізичних, слухових, емоційних, тактильних, інтелектуальних) та дотримання правил, що регулюють відносини між всіма учасниками навчально-виховного процесу.

Для створення розвивального середовища з метою художньо-мовленнєвого розвитку дитини, необхідне врахування вікових особливостей дітей, захист та зміцнення фізичного і психічного їх здоров'я, забезпечення та стимулювання всебічного розвитку дитини, залучення до повсякденної мовленнєвої діяльності, активізації позитивних емоцій [12].

Співробітництво – це спілкування «на рівних», де ніхто нікого не контролює, не оцінює, не дає вказівок [4]. Співробітництво батьків і вихователів пропонуємо здійснювати за такими напрямками:

- формування єдиних вимог дошкільного закладу і сім'ї, направлених на вирішення проблеми розвитку усного мовлення старших дошкільників;
- сприяння створенню педагогічно-орієнтованого середовища для мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку;
- соціально-педагогічне дослідження батьків своїх дітей з метою виявлення недоліків у їх мовленнєвому розвитку;
- забезпечення педагогічної допомоги батькам у розвитку усного мовлення дошкільників;
- сприяння повноцінному особистісному розвитку молодих батьків.

Варто зазначити, що першочерговим завданням вихователя є саме допомога батькам у розвитку художньо-мовленнєвої діяльності власних дітей. Але викликати у батьків бажання скористатися цією допомогою є вищим рівнем педагогічної майстерності вихователя. Сучасна дослідниця М. Машовець зазначає, що вирішення педагогічних проблем у сім'ї потребує спеціальної підготовки батьків, кваліфікованої допомоги фахівців та наукового забезпечення на теоретичному і практичному рівнях [12].

Зазначимо, що успіх мовленнєвого розвитку дошкільника залежить від мови їхніх батьків. Підготовка батьків до розвитку чистого і правильного усного мовлення дитини передбачає підвищення рівня їхньої педагогічної культури та культури мовлення. Тому одним із важливих принципів, який рекомендуємо враховувати у співпраці з родинами вихованців, є тісний взаємозв'язок між змістом роботи з дітьми та змістом педагогічної просвіти батьків.

Ефективним шляхом забезпечення мовленнєвого розвитку в практичній діяльності є формування суб'єкт-суб'єктних взаємин у системах «педагоги-батьки-діти».

Під час педагогічного співробітництва з батьками ми рекомендуємо використовувати такі методи: порада, пояснення, навіювання, особистий приклад, прохання, доручення, практичні заняття з елементами тренінгу, програвання педагогічних ситуацій; похвала.

Таким чином, зазначимо, що тільки об'єднання зусиль допоможе створити розвивальний простір, сприятливий для повноцінного художньо-мовленнєвого розвитку дошкільника.

Список використаних джерел:

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі». – К. // "МЦФК" Україна. – 2014.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція). – 2012.
3. Богуш А. Дошкільна лінгводидактика / А. Богуш, Н. Гавриш. // Київ. – 2011. – С. 561–576.
4. Голюк О.А. Критерии и показатели готовности будущих воспитателей ДОО к взаимодействию с семьей / О.А.Голюк, Р.Ш.Голюк // Социально-педагогическая и медико-психологическая поддержка развития личности в онтогенезе : сб. материалов междунар. науч.-практ. конф., Брест, 19-20 мая 2016 г. / Брест. гос. ун-т им. А.С.Пушкина ; редкол.: Г. Н.Казаручик (отв. ред.), Т. В. Александрович, М. С. Ковалевич. – Брест : БрГУ, 2016. – С.47-51.
5. Голюк О.А. Використання комунікаційного потенціалу Інтернет у процесі фахової підготовки майбутніх вихователів ДНЗ / О.А.Голюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 47 / редкол. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. – С. 48-52.
6. Голюк О.А. Организация воспитателем ДОО педагогической поддержки семьи через социальные сети / О.А.Голюк // Социально-педагогическая и медико-психологическая поддержка развития личности в онтогенезе : сб. материалов междунар. науч.-практ. конф., Брест, 15-16 апр. 2015 г. / Брест. гос. ун-т им. А.С.Пушкина ; редкол.: Г. Н.Казаручик (отв. ред.), Т. В. Александрович, М. С. Ковалевич. – Брест : БрГУ, 2015. – С.47-51.
7. Голюк О.А. Ціннісні орієнтації батьків як основа забезпечення гармонійного буття дитини у сім'ї / О.А. Голюк // Імідж сучасного педагога. – 2015. – № 6 (155) – С. 41-44.

8. Король А.В. Дистанційно-інтерактивні форми взаємодії логопеда з педагогами та батьками як умова підвищення результативності корекційно-розвиткового процесу / А.В.Король // Молодий вчений, 2018. – № 5.2 (57.2), травень. – С. 54-57.
9. Лазаренко Н. Культура мовлення як невід'ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога / Н. І. Лазаренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / [гол.ред. Н. Л. Іваницька]. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. – Вип.23. – С.36-42.
10. Лазаренко Н. І. Теоретико-методологічні засади підготовки фахівців в умовах сучасних трансформаційних змін / Н. І. Лазаренко // Actual question and problems of development of social sciences : Conference Proceedings. – Kielce: Holy Cross University. – P.172-175.
11. Лазаренко Н. І. Формування у молодших школярів поняття про слово у взаємозв'язку його лексичних та граматичних значень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.02 «Методика викладання (української мови)» / Н. І. Лазаренко. – К., 1993. – 24 с.
12. Машовець М. А. Сучасні підходи до організації педагогічної взаємодії дошкільного навчального закладу та батьків вихованців / М. А. Машовець // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. праць. Наукові записки РДГУ. – 2011. – Вип. 2(45).
13. Слободянюк Н.Ю. Український національно-культурний компонент у мові художньої історичної прози Пантелеймона Куліша: Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Київський національний університет ім. Т. Шевченка. – К., 2001.
14. Родюк Н.Ю. Педагогічні ідеї професійної підготовки вчителів початкової школи в країнах Заходу / Inovativny vuskum v oblasti vzdavania a socialnej prace. – Sladkovicovo : Vysoka skola Danubius, 2017. – С. 150-153.
15. Родюк Н. Ю. Формування україномовної соціокультурної компетентності майбутніх учителів початкових класів // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Старобільськ, 2018. – № 3 (137) квітень. – С. 234-240.
16. Demchenko, O., Kit, G., Holiuk, O., Rodiuk, N., Pakhalchuk, N., Hryhorovych, O. ДЕЛОВЫЕ ИГРЫ В КВАЗИПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К РАЗВИТИЮ ОДАРЕННОСТИ ДЕТЕЙ //Proceedings of the International Scientific Conference. Volume I. – 2019. – Т. 144. – С. 159.

ДІАГНОСТИКА ОСНОВНИХ МОТИВІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Віра Засць, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: О.М. Моклюк, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

DIAGNOSIS OF PRIMARY SCHOOL PUPILS BASIC MOTIVES

Vira Zayets', master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** У статті розкрито зміст поняття «мотив навчання», наведено класифікацію мотивів, обґрунтовано умови формування основних позитивних мотивів навчання молодших школярів. Проведено діагностику основних мотивів навчання сучасних учнів початкової школи.*

***Ключові слова:** мотив, мотив навчання, діагностика, учні початкової школи.*

***Abstract.** The article describes the meaning of the concept of «motive of learning», gives their classification, substantiates the conditions for the formation of the main positive motives for teaching younger pupils. Diagnosis of the main motives of teaching of modern primary school pupils is conducted.*

***Key words:** motive, motive of learning, diagnostics, primary school pupils.*

У процесі євроінтеграційного шляху нашої держави важливе місце займає позитивна мотивація молодших школярів до навчання, їх бажання здобувати нові знання, впевнено та прогресивно розвиватися, у майбутньому прославляючи свою країну. Проблему основних мотивів навчання досліджували у своїх працях відомі психологи: О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, Є. Ільїн та ін., а також відомі педагоги: С. Гончаренко, І. Зязюн, О. Савченко.

Мотив (франц. *motif*, від лат. *Moveo* – рухаю) – спонукальна причина дій і вчинків людини (те, що штовхає до дії). Основою мотиваційної діяльності людини є її різноманітні